

هَامِ إِلَى الْحَجِّ

www.ketab.ir

مَدِينَةُ

هلم الی الحج دریاخانه را

محمد حسین ذاکر - محمد رضا مهدیان

انتشارات دلیل ما

چاپ دوم: تابستان ۱۴۰۰

تیراژ: ۵۰۰۰ نسخه

چاپ: اشراق

مدیر هنری: عبدالله مقدسی

گرافیک: مهدی جاودان

خوش نویسی: عباس صالحی

شابک: ۷-۲۱۴-۴۴۲-۶۰۰-۹۷۸

تلفن و نمابر: ۳۷۷۴۴۹۸۸ - ۳۷۷۳۳۴۱۳ (+۹۸۲۵)

دفتر مرکزی: قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه ششم، واحد ۶۱۲ و ۶۱۳
(ارتباط با ما) Info@dalilema.ir | www.dalilema.ir (خرید آنلاین)

مراکز پخش

قم - خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه B واحد ۴۴ | تلفن: ۳۷۷۴۴۹۸۸ و ۳۷۷۳۳۴۱۳
قم - خیابان صفائیه، روبروی کوچه ۳۸، بلاک ۷۵۱ | تلفن: ۳۷۷۳۷۰۱۱ و ۳۷۷۳۷۰۰۱
تهران - خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، نیش بین بست زرک بلاک ۶۱ | تلفن: ۶۶۴۶۴۱۴۱
مشهد - چهارراه شهداء، ضلع شمالی باغ نادری، کوچه شهید خوراکیان، مجمع گنجینه کتاب، طبقه اول | تلفن: ۳۲۲۳۷۱۱۳-۵

سرشناسه
عنوان و پدیدآور
وضعیت ویراست
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک

ذاکر، محمد حسین، ۱۳۶۳ -
هلم الی الحج / محمد حسین ذاکر، محمد رضا مهدیان.
: ویراست؟
تهران: دلیل ما، ۱۳۹۹.
۱۲۴ ص. ۲۱/۵×۱۴/۵ س م
978 - 600 - 442 - 214 - 7

وضعیت فهرست نویسی: فنیبا
یادداشت
یادداشت
عنوان دیگر
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع

فنیبا
عنوان دیگر: هلم الی الحج: دریاخانه را.
کتابنامه ص. [۱۲۱] - ۱۲۴؛ همچنین به صورت زیرنویس.
هلم الی الحج: دریاخانه را.
حج -- مطالب گوناگون
* Hajj - Miscellaneous
زیارت و زائران -- آداب و رسوم
Pilgrims and pilgrimages -- Manners and customs
زیارتگاه‌های اسلامی -- عربستان سعودی
Islamic shrines -- Saudi Arabia

شناسه افزوده
رده بندی کنگره
شماره رده دیویی
شماره کتابشناسی ملی

مهدیان، محمد رضا، ۱۳۶۳ -
BP ۱۸۸ / A
۲۹۷ / ۳۵۷
۶۳۳۷۸۲۶

انتشارات دلیل ما

www.dalilema.ir

مرکز نشر و پخش کتب معارف اهل بیت

۹ سال ناشر نمونه و برگزیده کشوری

با تولید بیش از ۱۰۰۰ عنوان کتاب

پیش‌گفتار ۱۳

مقدمه ۱۹

فصل اول: حَرَم ۲۷

عظمت و فضیلت حرم ۲۹

گسترش زمین از موضع کعبه (دحوالأرض) ۲۹

کعبه، مایه‌ی قوام مردم و دین ۳۰

فضیلت نگاه کردن به کعبه ۳۰

عزم و اراده نداشتن برای بازگشت به این سرزمین و پیامدهای آن ۳۲

وفات در حرم و دفن شدن در آن ۳۳

بیت‌الله و اهانت‌های تاریخی به آن ۳۴

درد دلی با خواننده‌ی گواهی ۳۵

فصل دوم: اهمیت حج ۴۱

جایگاه حج و لزوم آن ۴۳

ستون‌های اسلام ۴۳

مرزهای ایمان ۴۴

فرار به سمت خدا ۴۵

وجوب حج در پاره‌ای از آیات و روایات ۴۵

دو روایت ذیل آیه ۹۷ سوره آل عمران ۴۵

ترک یا عقب انداختن بی دلیل سفر حج ۴۷

- مرگ یهودی یا نصرانی ۴۷
- کوری روز قیامت ۴۷
- گناه، مانع به جا آوردن حج ۴۸
- ترک حج و عذاب الهی ۴۸
- عواقب به آینده موکول کردن حج ۴۸
- فضایل و فواید مناسک حج و عبادت در حرم ۴۹
- فواید حج در دنیا و آخرت ۵۰
- فزون‌ی اموال ۵۱
- قرض کردن به خاطر حج ۵۱
- نگاه ویژه پروردگار متعال به مهمان‌هایش ۵۲
- بیان گوشه‌ای از اعمال و مناسک و نتایج آن ۵۲
- نماز در مسجد الحرام ۵۴
- توسعه‌ای برای چهار ماه ۵۵

فصل سوم: حج دوباره و چندبارگی ۵۷

- تشریف‌های مکرر به حج ۶۰
- سه حج ۶۱
- چهار حج ۶۱
- پنج حج ۶۱
- ده حج ۶۲
- بیست حج ۶۲
- چهل حج ۶۲
- دعا برای حج هر ساله و زیارت هر ساله‌ی پیامبر ﷺ و خاندان مطهرش ﷺ ۶۳
- دوست دارم خداوند ﷻ تورا در این حال ببیند ۶۳

ملائکه برایش دعا می‌کنند ۶۴

محروم کیست؟ ۶۴

فصل چهارم: حج یا سایر امور خیر؟ ۶۵

تسلیم، عقلانی‌ترین روش رویارویی با دستورات دین ۶۷

چرایی تعبد و فرمان برداری ۶۸

توضیح عقلی بودن پیروی بی چون و چرا ۶۹

مشابهت حج کنونی و پیشین ۷۰

تقدم حج بر حوایج دنیا ۷۲

حج یا صدقه؟ ۷۳

بیان روایات ۷۴

برتری حج بر صدقه ۷۴

حج را به خاطر صدقه تعطیل نکن ۷۵

شرح و توضیح روایات ۷۶

تأثیر حج در زدودن فقر ۷۷

حج برتر است ۷۸

۲. برتری رفع نیاز مؤمن نسبت به حج ۸۱

چه باید کرد؟ ۸۲

نتیجه‌گیری ۸۵

فصل پنجم: برخورد دیگران با حجج ۸۷

لزوم احترام به حجج ۸۹

اجر عظیم رسیدگی به خانواده حجج ۹۰

• مردمان از دیرباز با نعمت‌های سروردگار و هرآنچه نمی‌شناختند، در دشمنی و خصومت بوده‌اند. * قضاوت‌های زود هنگام و یا از سر جهل، تأثیرپذیری از شبهه افکنان و ضعف ایمان، همه و همه انسان را به چنین خسرانی رسانده که «إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ» **.

همین روحیه‌ی ناپسند بسیاری از آدمیان، دستورات و توصیه‌های خداوند حکیم و جان‌نشینان پاکش را آماج سهمگین‌ترین هجوم‌ها و دستخوش تغییرات و شبهات گوناگون کرده است.

• یکی از این دستورات که از قضا، رکنی از ارکان اسلام است و در کنار

* اشاره به دو روایت؛ یکی از امیرالمؤمنین علیه السلام که فرمودند: "الناس أعداء ما جهلوا". مردم دشمن آنچه نمی‌دانند هستند. نهج البلاغه: ص ۵۰۱ و دیگری از امام صادق علیه السلام که فرمودند: همانا مردم

دشمن نعمت‌ها [ی رسیده به دیگران] هستند. الکافی: ج ۸ ص ۲۴۹

** همانا انسان در زیان است. سوره عصر: ۲

ولایت، نماز، زکات و روزه، خوش درخشیده است حج می باشد. عبادتی که برخی آن را خوش نمی دارند و کوچکش می شمارند؛ با اندک بهانه ای ترکش می کنند و توانگری را که توفیق تشرّف یافت، نکوهش می نمایند. گروهی نیز علی رغم اعتقاد به این عبادت رفیع، هنگامه ی عمل، دچار سرگردانی و پریشان شبّهات گوناگون می شوند.

• با دیدن این اوضاع آشفته، به میانه ی میدان آمدیم تا به سهم خود، مرهمی باشیم بر آلام کهنه ی این عبادت مظلوم؛ آمدیم تا غبار جهل از آن زدوده و درخشندگی اش را به رخ اهل ایمان کشیم.

• جُستار گسترده ای را در آیات و روایات مرتبط با حج آغاز نمودیم. بیش از دو سطر، مهمان سفره ی رنگین روایات در ابواب گوناگون بودیم. همّت گماشتیم تا دعوت الهی ابراهیم خلیل علیه السلام را به گوش مؤمنان رسانیم. دست به قلم شدیم و نگاشتیم: "هَلُمَّ إِلَى الْحَجِّ".

• در آغاز، نتیجه ی این پژوهش را در پنج فصل قرار دادیم. نیّتمان این بود که خواننده را با سرزمین حج از نااهمیت حج، مطلوبیت تکرار آن، مقایسه ی آن با دیگر امور خیر مانند صدقه و در نهایت، با اجر تجلیل و احترام حاجیان، بیش از پیش آشنا کنیم.

اما این پایان ماجرا نبود! مؤمنانی را می دیدیم که قدم به حرم امن الهی گذارده اند و بعضاً دچار شبّهاتی نسبت به معارف اهل بیت علیهم السلام شده اند و از سویی جوشش جمعیت حاضر در موسم حج و به هم پیوستگی صفوف شان، آنان را متمایل به راه و رسم دیگران کرده است.

• از این رو بر آن شدیم تا فصل دیگری را در این کتاب رقم زنیم؛ در این فصل که گام پایانی ما در تألیف بود، به شرط اساسی و روح حاکم بر حج و هر عبادت دیگری یعنی معرفت امام زمان علیه السلام پرداختیم.

• با الهام از بیان نورانی اهل بیت علیهم‌السلام نام کتاب را "هَلُمَّ إِلَى الْحَجِّ" * گذاشتیم که فراخوان آدمیان به حج است در هر عصر و دوره‌ای و نخستین اشاره و تنبیه به جایگاه والای حج و گستره‌ی آن در بستر تاریخ.

• باشد که مورد قبول و توجه حضرت بقیة الله عجل الله فرجه واقع گردد.

اینک بیان چند نکته:

- در ترجمه‌ی آیات و روایات علی‌رغم تلاش فراوان در برگردان لفظ به لفظ، آنجا که خللی در فهم معنا پیش می‌آمد به این اصل مقید نبوده‌ایم. **
- سلسله‌ی راویان احادیث، به طور کامل ذکر نشده و یا حذف شده است.
- در استفاده از نشانه‌های احترامی - مانند علیهم‌السلام - و علائم نگارشی - مانند ؟ - الزاماً تابع منابع نبوده‌ایم و در تمام مواردی که بخشی از یک روایت را نقل نموده‌ایم در ابتدا یا انتهای آن لزوماً از " ... استفاده نکرده‌ایم.
- این کتاب محصول یک همکاری جمعی و ماه‌ها پژوهش و مطالعه است؛ از این رو از زحمات یکایک فضلا و اندیشمندان به ویژه اساتید گرانقدری که در نگارش این اثر سهیم بوده‌اند خاضعانه قدردانی می‌نماییم. همچنین از ویراستار محترم این نوشتار که متحمل زحمت‌های فراوان شدند - و خواستند که نامشان برده نشود - صمیمانه تشکر می‌نماییم.
- بی‌شک، نظرات خوانندگان گرامی نوید بخش اثری مشابه و جامع در آینده‌ای نه‌چندان دور خواهد بود.

محمد رضا مهدیان محمدحسین ذاکر

۲۷ رجب سال ۱۴۴۱ هجری قمری

* "به حج آید" من لایحضره الفقیه: ج ۲ ص ۲۲۲ همچنین رک الکافی: ج ۴ ص ۲۰۶

** معمولاً کلماتی که در ترجمه‌ی لفظ به لفظ نیستند، داخل [] قرار گرفته‌اند.